

REMÉNYIK SÁNDOR: VERSEK.

CSONKATORNYOK.

*Itt állok a csonkatorony tövében.
Rég telő alatt a csonkatorony,
S telő alatt a költő élete,
Biztos, erős, égi telő alatt.
Befejezetlen, készen, ragyogón,
Az idvezültek csendes mosolyával
És véghetetlen, örök szánalommal
Nézi mindazt, mi itt lenn csonkaság.*

*Itt állok a csonkatorony tövében,
Itt állok romló, csonka életemmel,
A képzeletem, mint veres kakas
Most felrepül a torony tetejére,
Lihegve, dülva, zúgva, sisteregve
Égetem porrá a biztos telőt.
Hadd lássam csonkán a tornyot megint,
Feketén, pusztán, kiszolgáltatottan,
Esőben, hóban, szélben morzsolódva,
Hordozva a villámok bélyegét,
Mit beleütöttek a századok.
Lássam, mint egy nagy imádkozó ujját,
Nyomorék, torz ujját e beteg földnek,
Kí ősi épségéről álmodik,
És eped, eped új épség után . . .*

*Hadd lássam csonkán a tornyot megint,
Csonkán, mint magamat, mint titeket.
Vagy, melyikünk mondhatja : kész vagyok
Van telőm, nincs hiányom semmiben ?
Kinek nem fáj a csonka szerelem,
A csonka vágy és a csonka remény,
És minden csonka földi vállalat
S a tervek égre törő csonkasága ? !
Ki lát a feje felett fedelet ?
Vagy : meddig lát ?
És kit nem aláz porig az ige :
Nincs ilyen maradandó városunk ? !*

*Hadd lássam csonkán a tornyot megint,
Csonkán, mint magamat, mint titeket,*

Mint népemet, mint az emberiséget, —
 Hadd lássam tágult, rémült szemeimmel
 Csonkán városok, falvak tornyait,
 Hadd lássam csonkatornyok végtelenjét
 Szalontától az óperenciáig . . .
 Csonkatornyok vagyunk mindannyian,
 Csonkatorny a teremlett világ.

Hadd lássam csonkán a tornyot megint,
 Ahogy Ő látta és megénekelte.
 Ez az ének az igazi tető,
 Erre nem száll fel a veres kakas.
 Ilyen tető volt minden éneke,
 Romló életek felett a fedél,
 Csonkaságnak a kiegészülés,
 Földi remények után égi álmok,
 Toldi szerelme minden szerelemnek,
 Toldi estéje minden alkonyatnak.
 Tetőt emelt minden csonkatornyoknak
 Szalontától az óperenciáig,
 Amíg a saját árva élete
 Csonkatornyát egészítette ki.

Itt állok a csonkatorony tövén.
 Rég tető alatt a csonkatorony,
 S tető alatt a költő élete,
 Biztos, erős, égi tető alatt.
 Befejezetten, készen, ragyogón,
 Az idvezültek csendes mosolyával
 És véghetellen, örök szájalommal
 Nézi mindazt, mi itt lenn csonkaság.

Nagyszalonta, 1929. december 8.

KÖVEK ZSOLTÁRA.

A kolozsvári evangélikus templom centenáriumán,
 Liedemann Márton templomépitő lelkész emlékének.

Elhalkult és elhalt az orgona . . .
 De új nesz kél most a templomfalakból.
 Nem halljátok? Itt körül a falakban
 Dobognak a beépített kövek.
 Külön dobban meg minden kicsi kő,
 És mégis, mégis egy ütemre vernek,
 Egy óriási templomdobbanással.
 Isten, ha akarja, a köveket
 Dobogtatja meg a szívek helyett.

Kőnehéz szívvel, dallamtalanul,
 Lehajtott, járadt fejfel figyelek.
 Szerelném, ha szívem megállana,

S csak a százéves templom kövei
Dobognának tovább . . .

Dobognak . . . dobbanásuk lassan áthat,
Felmelegíti dermedt véremet,
Lassan megértem a beszédjüket :
«Mi kövek voltunk, rossz, rideg kövek,
Kemény kövek és haszontalanok,
Nehezek, otrombák, formátlanok,
Tehetellenek, tompák, elesettek,
Mozdíthatatlanok.

Hevertünk hét országban szerteséjjel,
Utak mentén, száraz patakmederben,
Omlásokban, elhagyott kőtörökben.

Vad éleinkbe ütközött a nap,
Horzoltuk az éjtszaka bársonyát,
Véresre törtük vándor lábait,
Hevertünk Fülön-külön szerteséjjel,
Egyemásról alig tudtunk valamit,
És nem álmodtunk templomról soha.

De jött egy ember, törékeny, beteg,
A lelke égett, szíve dobogott,
Az az ember templomról álmodott.
Tudta, kövek hevernek szerteséjjel
Tehetellenül, haszontalanul,

Vadul, otrombán és formátlanul,
Elindult a köveket megkeresni.
Omlásokban, elhagyott kőtörökben,
Utak mentén, száraz patakmederben,
Barangolt heledhétországon át,
Hol éleinkbe ütközött a nap,
Horzoltuk az éjtszaka bársonyát
S véresre törtük az Ő lábait.

Az az ember keresett s megtalált.
És azt mondta nekünk : *Ti templom lesztek.*

Falakká fogtok összeállani,
És visszaveritek az Ige hangját,
És visszazengitek az orgonát, —
Az imádkozó nagy nyomorúságot
S az áhitat szárnyaló énekét

Szent nyugalommal veszitek körül.
Halkan dobogni fogtok a falakban,
Külön dobban meg minden kicsi kő,
És mégis-mégis egy ütemre vertek,
Egy óriási templomdobbanással.

Isten, ha akarja, a köveket
Dobogtatja meg a szívek helyett.
Igy szólt hozzánk a templomépítő.»

Igy beszélnek ma hozzánk a kövek.